Трибуна вільного українського слова на вільній американській землі

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Адреса Редакції і Адміністрації: "Svoboda", 81-83 Grand St., Jersey City 3, N. J. Телефон: HEnderson 4-0807, 4-0237. Тел. УНС: HEnderson 4-1016

РІК LXI Ч. 56. TWO SECTIONS (SECTION 1) JERSE CITY and NEW YORK, СУБОТА, 28-го ЛЮТОГО (FEBRUARY 28) 1953 П'ЯТЬ ЦЕНТІВ — FIVE CENTS No. 56. VOL. LXI.

ПРЕЗИДЕНТ ЗА ДЕЦЕНТРАЛІЗАЦІЮ ФЕДЕРАЛЬНОЇ ВЛАДИ

Вашингтон. — На зібранні конгресових делегатів, деяких стейтових губернаторів і важливих федеральних урядовців президент Айзенгавер запропонував перевести основні досліди над діяльністю федеральних і стейтових адміністрацій з метою децентралізувати федеральну владу і запобігти коштовним подвійним програмам та високим податкам. Такі досліди має перевести комісія, якої праця охопить в першу чергу систему федеральної суспільної безпеки, дальше справи здоров'я, доброчинности, виховання й розбудови шляхів. Учасники конференції зібралися в четвер в год. 10 перед полуднем і радили до год. 1.45, коли то президент від'їхав на короткий спочинок до стейту Джорджія. Губернатори заявили, що вони готові причинитися додатком по $50,000 до федеральних витрат на працю комісії.

Законопроєкт про створення такої комісії буде зголошений вже незабаром в обидвох палатах Конгресу. У склад комісії мали б увійти представники президента, Конгресу й губернаторів і вона охоплювала б 25 членів. Її праця мала б розв'язати велетенські проблеми, які вимагають витрат в більйонах долярів. Проблеми були створені частинно Новим Розподілом Рузвелта або Справедливим Розподілом Трумана і деякі з них, як приватно висловлювалися учасники нарад залишаться на завжди. Інші проблеми вже давніше дозріли до студій, однаке не було часу над ними призадуматися.

Стівенсон остерігає перед розподілом публічних багатств

Лос Анджелес, у Каліфорнії. — Перед своїм виїздом в подорож довкруги світу голова Демократичної партії Адлей Е. Стівенсон виголосив промову на зібранні партійних провідників з західних стейтів і в ній згадав деякі важливі справи не тільки міжпартійні, але й загально краєві. Він висловив признання през. Айзенгаверові за його безпартійний підхід до таємних умов, виявлених у пропонованій ним резолюції до звільнення поневолених народів... знижування америзування податків, доки не буде збалянсований федеральний бюджет, в свою партію остеріг ще раз перед нерозбірчивою опозицією проти партії при владі. За те так само відкрито остеріг Стівенсон Републиканську партію перед намаганням розподілом краєвих ресурсів, як це було проголошене під час виборчої кампанії. У першу чергу Стівенсон проти роздачі прибережних нафтових теренів стейтам, навіть, якщо б це зробив самий Конгрес. Він каже, що це було б „розчленуванням нашої великої публічної власности, втримуваної для добра всього народу Злучених Держав. У нашій країні є могутні інтереси, які наполовину собі перемогу при виборах як нагоду для подрібного й масового перенесення наших краєвих мастків на користь поодиноких стейтів. До таких мастків належать: ліси, пасовиська, води й мінеральні засоби... Надіюся, що ми не забудемо, що публічні багатства належать як до демократів, так і до републиканців, і як це сказав Теодор Рузвелт, потомки обидвох партій заплатять за те, якщо ми не збережемо нашої спадщини".

Атомовий підводний човен виплив з пристані

Гротон, Конн. — Прив'язаний до буксирного судна, атомовий підводний човен „Гаддок" виплив з пристані на підморські вправи коло берегів. У ньому знаходяться 22 добровольці моряки в запечатанім приміщенні ще від 19 січня, щоб переконатися, як довго може людина витримати без відкритого постачання свіжого повітря, головно тому, що зужите повітря виділяє вуглільний квас, небезпечний для здоров'я. Щоб відсвіжити повітря мають впомпувати квасень до закуреної під водою лодки Гаддок при помочі спеціальних гумових вужів з прибережних збірників. Такий досвід буде тривати 72 години. До такого досвіду приготовлялися три роки. Після його покінчення нічого не буде подане до публічного відома.

● Команда фльоти вивила існування „першого одягу для просторів", придуманого на лад одягу для нурців. Одяг для просторів потрібний для літунів, що летять в надповітряні простори, де нема відповідного повітря для віддихання.

ДОЛЛЕС ВИМАГАЄ ОДНОДУШНОСТИ ДЛЯ РЕЗОЛЮЦІЇ ПРЕЗИДЕНТА

Вашингтон. — Секретар стейту Джан Фостер Доллес, згадуючи про заяву президента Айзенгавера на пресовій конференції, що він може зустрінутися зі совєтським прем'єром Сталіном „в половині дороги", виявив, що президент не має плянів для такої зустрічі і ціла справа це тільки згодад. Доллес думає, що з Совєтами треба говорити відкрито і дістати наперед запевнення, що вони дотримають умов. Він каже, що не має „великого довір'я до теперішніх володарів Росії" і не думає поступатися перед Совєтами в чім небудь на підставі самої їхньої обіцянки. Члени Конгресу, з якими Доллес розмовляв про ці справи, теж твердили, що Росія мусить показати наперед добру волю — мабуть таки в Кореї — заки Америка почала б якісь переговори з ними. Все те ділося на преслуханні Доллеса в комісії закордонних справ Палати Репрезентантів, де Доллес давав пояснення до резолюції Айзенгавера в справі скасування таємних умов з Совєтами, при допомозі яких поневолено вільні народи. Він твердив, що до успіху цієї справи потрібна однодушність обидвох конгресових палат і партій і тому просив, — щоб резолюцію президента ухвалити без змін. Недостача ясної американської політики в таких справах, — твердив Доллес, — дала нагоду Совєтам поневолити 800 мільйонів людей, які не мали просто вибору й стали жертвами совєтського імперіялізму. Таку саму вимогу поставив Доллес і в сенатській комісії. Одначе Доллес впевняв, що резолюція не має на меті викликати повстання народів поза залізною заслоною і довести до проливу крови, а тільки довести до звільнення народів мирними способами. Резолюція, на думку Доллеса, — це історичний документ, якого наслідки можна буде зрозуміти щойно в майбутності, так, як тепер відчувається „Декларацію Незалежности" або „Доктрину Монро".

ГУБЕРНАТОРИ НА НАРАДАХ З ПРЕЗИДЕНТОМ

До Білого Дому приїхали губернатори чотирьох стейтів, щоб обговорити з президентом Айзенгавером деякі проблеми федерального і стейтових урядів, зокрема такі справи, як податок, соціяльне забезпечення і т. п. На фото (від ліва): губернатор стейту Вискансин Волтер Колер, губернатор Ню Джерзі Алфред Дрискол, губернатор Південної Кароляйни Джеймс Бирнес і губернатор Алябами Аллен Шіверс.

Заборона союзним кораблям допомагати китайській торгівлі

Вашингтон. — Агенція Взаємної Безпеки вирішила припинити випадки, коли союзні кораблі, які плавають під прапорами союзних держав і які довозять різні матеріяли для національстичних китайських відділів у Формозі, після того, як розвантажаться на Формозі, не вертаються безпосередньо назад, але заплівають до портів червоного Китаю. Ці кораблі часто відвозили товари з червоного Китаю до різних країв світу, або допомагали обмінові товарів між портами самого Китаю. В огляду на такі випадки, директор транспорту Агенції Взаємної Безпеки, полк. Артур Дж. Сіран заявив, що впроваджується новий пункт в домовленості з союзними кораблями, які відвозитимуть вантажі до Формози. Отож цим кораблям буде заборонено на протязі шістдесяти днів після залишення Формози, запливати до будь-якого порту, що перебуває під контролею червоних. Ця заборона торкається зокрема портів в Сибірі, Північній Кореї, Росії й сателітних держав, як Польщі, Румунії, Болгарії тощо. Полк. Сіран підкреслив, що це рішення Агенції Взаємної Безпеки було прийняте самостійно, без нарад з Білим Домом і що це посунення зв'язане з загальними заходами боротьби проти комунізму. Це значить, що найновіше зарядження ніяк не пов'язане з попередженням державного секретаря Доллеса про задуми блокування побережжя комуністичного Китаю. Гонг-Конг, як британський порт, не підлягає заборонії й кораблі, що залишать Формозу, матимуть можливість запливати до цього порту, однаке це не даватиме їм можливости навідатися після того до портів китайського суходолу. Нове обмеження торкатиметься і обмежить прибутки союзних торговельних кораблів, які наймаються для постачання до Формози найрізніших харчів, насамперед рижу та зернових продуктів.

Відкрили новий фонд віцепрезидента Ніксона

Вашингтон. — Адвокат з Пасадіни, у Каліфорнії, Дана К. Сміт, який перед виборами подав до публічного відома звіт з орудування вісімнадцятисячним фондом складеним для допомоги під час передвиборчої агітації, виявив тепер, що він завідував ще другим подібним фондом, висотою дол. 25,056.63. Звіт з того фонду був переданий відповідному урядовцеві Палати Репрезентантів ще 29. грудня, однаке його не проголошено публічно.

Натрапили на слід міжнародної торгівлі дітьми

Ню Йорк. — Нюйоркська і торонтська поліції, дальше Федеральне Слідче Бюро й Королівська Канадська Кінна Поліція — порозумілися в справі припинення слідства над щойно відкритим слідом існування міжнародної змови для торгівлі нешлюбними дітьми. Бруклинська поліція звідомляє, що в Торонті в Канаді, арештовано пару людей, що приїхали літаком з Бруклина, які везли п'ятиденну дитину, народжену одною нешлюбною жінкою. Поліція звернула пильну увагу на міжнародний літунський порт в Айдлвайлд і літовище Ля Гвардія, куди приїздять американці з різнородні пособеннями. Поліція підозріває, — що такі люди вмішані в міжнародню торгівлю дітьми. Ці діти перепродується в першу чергу в дільниці Мангеттен і в Бруклині, а їх перетримується на „діточій фармі" в Маямі, на Флориді. Крім „постачання" нешлюбних дітей до Ню Йорку, міжнародні торгівці дітьми везуть їх теж до Дітройту, а звідти непомітно переставляють їх до Канади. Ціна за такі діти виносить від 1,500 до 2,500 дол., вже разом з підробленими метриками народження. Ці інформації призбирала одна нюйоркська газета від Еф Бі Ай, як переводило слідство від півроку, доки не дістало певні докази на існування цього „рінгу". Подібну змову розкрила поліція вже попереднього року, арештуючи бруклинського адвоката Маркуса Сігела, а з арештуванням у Торонті бруклинської пари — Ірвінга Шіндера й його жінки Едити, виявляється, що вони займалися вже довший час торгівлею дітьми відновлено.

Бразилія протестує проти „заморожування" золота в ЗДА

Ріо де Жанейро. — Намір, який висунено в Ню Йорку, щоб заморозити бразилійські припаси золота, вислані до ЗДА як запоруку за еквівальент недотриманих сплату торговелі. довгів, викликав загальний спротив серед бразилійців, які не всі негодують з тих самих мотивів. Кілька газет вийшли з протестом проти „чорної лісти" з іменами таких довжників, що приєдналися до того руху. Газети коментують непрохильно вирішення судді Луї А. Валенті з Верховного Суду в Ню Йорку, який дозволив „заморозити" за соби золота в американських відділі Банку Бразилії. А кулецькі кола підняли крик, що це „незаконне". Міністер фінансів Горасіо Лафер вислав до Злучених Держав доказ, що золото Банку Бразилії належить до бразилійського уряду, а не до банку.

ПРОҐРЕС В СПРАВІ ЕВРОПЕЙСЬКОЇ АРМІЇ ЗАВДЯЧУЮТЬ ДОЛЛЕСОВІ

Рим. — Голляндський міністер закордонних справ Йоган Віллєм Бєєн заявив вчора на пресовій конференції, що прогрес, який зроблено в справі ратифікації договору про Европейську Оборонну Спільноту треба завдячувати засамперед недавній поїздці по Европі американського державного секретаря Джана Фостера Доллеса та директора Агенції Взаємної Безпеки Геролда Стассена. Цей прогрес зроблено на конференції міністрів закордонних справ Франції, Західної Німеччини, Італії, Бельгії, Голляндії і Люксембургу, що власне відбувається в Римі. На більшою дотеперішньою трудністю в ратифікації договору було становище Франції, яка домагалася додання до договору окремого протоколу, що давав би її більші контрольні права над її збройними силами в плянованій договором спільній европейській армії. Прийнявши проєкт французького протоколу критично, міністри вирішили, щоб цей протокол відділити від договору та продовжувати над ним дебати, але рівночасно перейти до парляментарної ратифікації договору, не чекаючи на вислід дебат в справі протоколу. Це власне мали рекомендувати Доллес і Стассен під час їхнього недавнього побуту в Европі. Все ж таки в поінформованих колах вважають, що відділення протоколу від договору не доконче розв'язує цілу проблему, бо парляменти поодиноких країн цілком певно схочуть знати новий текст протоколу перед ратифікацією договору. Вже тепер виявляється, що Італія готова перша ратифікувати договір з уваги на те, що в половині квітня італійський парлямент закінчує свою конституційну каденцію і буде розпущений. Вчора, крім спільних нарад, міністри поодиноких країн відбули ще розмови на тему своїх спеціяльних проблем, і в розмові між французьким міністром Бідо та німецьким канцлером Аденауером зроблено теж деякий дальший прогрес для розв'язки французько-німецьких суперечностей щодо адміністрації Сарщини.

Ухвалено проєкт европейської конституції

Париж. — Европейський конституційний комітет, що його очолює Гайнріх фон Брентано, прийняв вчора більшістю 21 голосу проти одного приготований проєкт европейської конституції, на підставі якої країни Европейської Оборонної Спільноти, себто: Франція, Західна Німеччина, Італія, Бельгія, Голляндія і Люксембург мали б творити теж і політичну спільноту з одною спільною, понадпаціональною політичною владою. Один з авторів проєкту, бельгієць Фернанд Дегуесе, описля заявив, що текст тої европейської конституції може бути прийнятий і ратифікований ще перед ратифікацією договору про Европейську Оборонну Спільноту та що він, властиво, може допомогти в ратифікації того договору. Проєкт конституції передбачує теж розв'язку проблеми Сарщини, даючи представникам тої провінції три місця в майбутньому европейському сенаті та вважаючи її інтегральною частиною західно-европейської спільноти народів. В проєкті конституції передбачено теж створення спільного господарського ринку для всіх партнерів спільноти, так як це передбачує голляндський плян. В проєкті уґлядено теж і заступства поодиноких країн. Згідно з проєктом, в нижчій палаті европейського парляменту Франція, що має найбільші заморські посілості, мала б найбільше, бо аж 70 представників. Німеччина й Італія мали б по 63, Бельгія і Голляндія по 30, а Люксембурґ 12 представників.

Англійці підготовляються до евакуації Суезу

Лондон. — Англія підготовляється до евакуації своїх військ, коло 70 до 80 тисяч, — із Суезької зони. Але Англія робить це під умовою, що її оборонні бази залишаються, і що на випадок війни англійські війська зможуть повернутися на свої місця. Англія має просити єгипетський уряд, щоб англійські фахівці, та фахівці всіх держав НАТО, могли залишитися на своїх місцях. Англійські війська мають перенести на Кипр, Киренейку, до Йорданії, та можливо до Кенії. Англія та ЗДА, мабуть, допомогуть Єгиптові фінансово, — щоб він міг перемогти господарські трудноці. Також англійське літунство мало б, — разом із єгипетським літунством, хоронити ті вісім літунських баз, які існують у зоні Суезького каналу. Справу участи Єгипту в обороні Середнього Сходу вирішуватимуть на конференції міністра Ідена із секретарем стейту Доллесом у Вашингтоні. Англія вірить, що успіх у переговорах із Єгиптом залежить від повної одноздідности Англії та ЗДА.

„ВИЗВОЛЬНА ПОЛІТИКА" ДЖЕЙМСА БИРНГЕМА У ФЕЛЕЙТОНАХ „СВОБОДИ"

У Видавництві „Ди Джан Дей Компані" має вийти вже незадово новий політичний твір відомого публіциста — проф. Джеймса Бирнгема п. з.: „Здержування чи визволення", що його автор називає „взглядом в цілі закордонної політики З'єдинених Держав". Книжка матиме три частини і 11 розділів: 1. Політика здержування; 2. Критика здержування; 3. Перегляд здержування; 4. Західно-европейська стратегія; 5. Азійсько - американська стратегія; 6. Східно-европейська стратегія; 7. Суходіл, море, повітря; 8. Примат політики; 9. Чи ми ведемо політичну війну? 10. Політика визволення; 11. Визволення і національна оборона. „Свободі" пощастило договоритись з Автором і Видавництвом та одержати від них право передруку тієї праці в українському перекладі. З уваги на те, що для українського читача її політика найбільше значення має 10-ий розділ книги, вже сьогодні починаємо друкувати його в підвалі щоденника. В підготовці перекладу Редакція керувалась головно максимальною точністю, що в поодиноких випадках могло відбитись некористно на поодиноких українських словах та на стилю української мови. Друкуючи цей розділ книжки, що зв'язана з деякими додатковими коштами, робимо це в службі для наших читачів та для української справи.

АНГЛОМОВНИЙ „УКРАЇНСЬКИЙ ТИЖНЕВИК" ЯК ДРУГА ЧАСТИНА СУБОТНІШНЬОЇ „СВОБОДИ"

Починаючи з сьогоднішнім днем, англомовний „Український Тижневик" ("Ukrainian Weekly") появлятиметься як друга частина кожного суботнішного видання щоденника „Свобода", отже теж з датою суботи. Ця реформа, яка нічого не змінює в суті видання, дозволить на деякі ощадности в друку і розсилці, а заощаджені фонди можна буде зужити на поліпшення та на дальший розвиток обидвох видань.

О.Н. ОЧІКУЮТЬ СОВЄТСЬКОЇ ВІДПОВІДІ В СПРАВІ КОРЕЇ

Об'єднані Нації, Н. Й. — Політичний Комітет Генеральної Асамблеї Об'єднаних Націй мусів перервати вчора дебати в справі Кореї до найближчого понеділка, бо ніхто з делегатів не хотів забирати слова. Після того поодинокі делегати виясняли, що вони не хотіли забирати слова, очікуючи відповіді совєтського представника, міністра закордонних справ Андрея Вишинського, на видвигнення американським представником Кеботом Ладжом десять пунктів обвинувачення проти Совєтського Союзу за агресію в Кореї, за постачання червоним корейським агресорам зброї, літаків та інших воєнних матеріялів і за безчинність в справі перемир'я, яке — згідно з твердженням американського представника — залежить виключно від Москви. На становище інших делегатів могла вплинути теж заява Ладжа, що Америка не думає вносити будь-якої нової резолюції в корейській справі, вирішивши в майбутньому заставити комуністів до перемир'я відповідною військовою акцією. Сам Вишинський не брав участи в передвчорашніх нарадах і голова нарад, на запит американського представника, вияснив, що йому не відомо, чи й коли Вишинський задумує забрати в корейській справі голос. Тоді Ладж заповів, що в понеділок він запропонує обмежити час для корейських дебат, а на зібранні з південно-американськими делегатами він закликав їх, щоб в наступному тижні вони висловлювали свої думки, не чекаючи на промову Вишинського.

Льокальні бої на корейському фронті

Токіо. — Головна квартира Восьмої Армії повідомила, що впродовж вчорашнього дня на поодиноких ділянках корейського фронту, зокрема на його західному секторі, відбувались льокальні бої та артилерійська перестрілка, хоч і без більшого стратегічного значення. На західному секторі фронту альянтської патрулі розбили поодинокі ворожі відділи, вбиваючи понад 70 ворожих вояків та стількох же поранивши. Ворог мав великі втрати теж від обстрілу з боку альянтської артилерії. Альянтська авіяція продовжувала бомбардування стратегічних об'єктів у ворожому запіллі, а під час короткої зустрічі з ворожими літаками в повітрі два ворожі літаки були пошкоджені.

Югославія і Туреччина підписали торговельний договір

Анкара. — Представник турецького міністерства закордонних справ та югославської амбасади в Анкарі підписали вчора в приміщеннях турецького міністерства закордонних справ торговельний договір, який передбачує товарообмін між обидвома країнами на суму 70,000,000 долярів річно. В договорі передбачено теж платничі і транспортові полегші. Підписання цього торговельного договору попередило підпис іншого важливого договору, а саме договору „приязні, співпраці і взаємної оборони" між Туреччиною, Грецією і Югославією, що буде підписаний правдоподібно сьогодні, в суботу. В тій цілі в столиці Туреччини перебувають теж міністри закордонних справ Греції і Югославії.

Чистка знесилила демократичні партії у Східній Німеччині

Берлін. — Визначний член партії німецьких демократів у Східній Німеччині Альберт Шперлінг, який утік до західнього Берліну, заявив журналістам, що Совєти при допомозі чистки значно ослабили всі демократичні партії, що їм там формально існують. Він сказав, що польські комуністи арештували бувшого міністра закордонних справ Георга Дертінгера, не повідомляючи про це навіть німецьких комуністичних властей. Дертінгера арештували як „шпигуна", бо він мав знайомих у Західному Берліні. За те саме заарештували були також і Шперлінга, який після звільнення втік на Захід. В наслідок чистки зменшиться число членів партії християнських демократів із теперішніх 155,000 до кількох тисяч. Одночасно прийшли вісти, що генерал Штеменко, недавній шеф штабу совєтських військ, прибув до Східної Німеччини. Дехто гадає, що його приїзд стоїть у зв'язку з новим совєтським трюком, щоб об'єднати Німеччину та звільнити її від окупаційних військ. Союзні кола догадуються, що Штеменко займе місце генерала Василя Чуйкова, голови Совєтської Контрольної Комісії в Берліні.

КОМУНІСТИ ПІДГОТОВЛЯЮТЬСЯ ДО САБОТАЖІВ У ЗАХІДНІЙ НІМЕЧЧИНІ

Бонн, Німеччина. — З достовірних джерел повідомляють, що комуністи підготовляються збільшити підривні дії в Західній Німеччині. Ця акція мала б почався в найближчих тижнях, а нею керуватиме найбільший комуністичний фахівець у цьому ділі Ернест Волльвебер, який уже прибув до Західної Німеччини. Він скличе комуністів з усіх країн, що належать до Північно Атлантійського Пакту. Цей комуністичний з'їзд пізніше відбувається буде в рямках з'їзду вуглекопів, і на ньому мають вирішити, як, при допомозі страйків у фабриках і копальнях, не допускати до нормальної продукції сталі, вугілля та інших товарів, щоб у той спосіб паралізувати воєнну підготовку Заходу. Німецькі комуністи мають вести гостру акцію проти ратифікації Німеччиною оборонного договору, проти організацію німецького підпілля та провокувати виступи проти поліції. Вони, згідно з інструкціями з Москви, мають взивати соціялістів до боротьби проти уряду канцлера Аденауера, та шукати узгіднення своїх виступів із таїними правими організаціями в Німеччині. Посилена комуністична дія вже дала деякі наслідки: незначний зріст комуністичних сил в Рурщині, Гамбургу і Бремені. Факт, що німецький уряд знає про комуністичні пляни, напевно не відвернуть комуністам їхню підривну працю, хоч вони залякують німецьку поліцію, що вже найближчої весни прийдуть до влади.

СВОБОДА SVOBODA
український щоденник UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by the Ukrainian National Association Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City 3, N. J.

Entered an Second Class mail Mater at the Post Office of Jersey City, N. J., on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1130 of Act of October 3, 1917 auhtorized July 31, 1918.

ПЕРЕДПЛАТА:		SUBSCRIPTION RATES:	
На рік	$10.00	One year	$10.00
На пів року	$ 5.25	Six months	$ 5.25
На три місяці	$ 2.75	Three months	$2.75
В Джерзі Сити і закордоном:		Foreign and Jersey City Rates:	
На рік	$12.00	One year	$12.00
На пів року	$ 6.50	Six months	$ 6.50
На три місяці	$ 3.50	Three months	$ 3.50

За кожну зміну адреси платиться 10 центів

За оголошення редакція не відповідає і не зобов'язується повертати незамовлені матеріяли.

Адреса: "SVOBODA," P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

ДЕМОКРАТИ В РОЛІ ОПОЗИЦІЇ

Всі знають, хто є „Містер Ріпобликен". Це сенатор Тефт. Тепер його почали навіть називати „Містер Конґрес". Це вказує на великий вплив сенатора Тефта, як в партії, так і Конґресі, який тепер має республіканську більшість. Демократи, що були 20 років при владі в Білому Домі, стали тепер партією меншости. Але та „меншина" дуже велика й може дуже легко паралізувати пляни республіканської адміністрації. Але чи таке є завданням меншини? На це повинен би дати відповідь „Містер Демократ", але такого покищо нема. Бувший президент Труман не захотів далі очолювати Демократичну партію. Формально цей обов'язок повинен бя тепер спасти на Адлея Стівенсона, але й ця справа досі не оформлена. До того Стівенсон не є в Конґресі й це утруднює його вплив на практичну політику. Але є одна особа між демократами в Конґресі, що займає визначне місце в Демократичній партії. Це Пол Г. Доґлес, сенатор-демократ з Іллиной. Саме він заговорив тепер про завдання опозиції, маючи на думці свою власну партію.

Від опозиції, пише сен. Доґлес (в Ню Йорк Таймс), залежить, чи критика уряду є позитивна, добре узасаднена й держана на високім поземі, чи неґативна, руїнна та низька, що скочується до особистих порахунків. Доґлес дораджує демократам позбутися усякого оґірчення, приняти рішення виборців і застановлятись над своїми помилками, щоб так очистивши себе, знову при нових виборах старатись дістати довір'я загалу. Треба за всяку ціну позбутись партійництва і ставити добро нації вище особистих та партійних інтересів. Тому треба попирати республіканську адміністрацію всюди, де вона робить добре, не витикаючи їй раз-у-раз дрібних промахів, яких годі оминути, що демократи повинні знати з власного досвіду. Коли ж республіканці зроблять серйозну помилку, то проти неї треба виступити з цілою силою. Але й тоді не треба приписувати президентові чи кому іншому злих мотивів, а тільки арґументувати фактами і логікою, признаючи, що помилка зроблена в найкращій вірі. До нового президента треба ставитись як до людини, що зробила багато добра для країни та якій належиться особиста пошана.

Замало критикувати почини других; опозиції треба ставити свої власні конструктивні пропозиції. Обмежуватись тільки до критики помилок, не добачувати добрих сторінок в політиці нової адміністрації, як теж не мати кращих плянів, значить не виконувати обов'язків опозиції. Критика повинна бути така благородна, щоб творила з нації справжнє братерство, а не збір ворожих таборів, що завзято себе поборюють. Це не демократія, де партії себе не толерують і не поважають. Коли опозиція буде поводитись по джентлменськи, то й ті, що творять більшість, будуть мусіти до цього пристосуватись.

Сен. Доґлес, як добрий демократ, не забув сказати тепле слово і про свою партію. Це зрозуміле. Він пригадує, що демократи були за Вудрова Вилсона за Лігу Націй, як теж є тепер за Об'єднані Нації. Він тої думки, що республіканці виграли при допомозі „великого бизнесу" і часописної пропаґанди та що „великий бизнес" і „великі часописи" творять сьогодні „великий уряд". Демократи, на думку сен. Доґлеса, спираються на „сіру людину" і дбають головно про неї. Тому завданням демократичної опозиції буде „обороняти свободи та економічні і соціяльні потреби великих мас чоловіків і жінок, які прецінь є головною підпорою нації", дбати про старих і хворих, що потребують фінансової допомоги, очищувати міста з нетрів та допомагати розбудові мешкальних домів для людей, що мало заробляють.

Закінчив сен. Доґлес свої завваги вірою, що треба далі шукати нових шляхів, щоб таким чином „вдержувати сильним і живим основного духа нашої демократії". Тому, добачуючи щораз ясніше цінноші свободи, „ми повинні вживати наших прав з більшою відповідальністю, як теж приймати обов'язки, які та свобода на нас накладає".

ПЕРЕД НОВИМИ РІШЕННЯМИ

Переходовий період, зв'язаний у великій мірі із зміною уряду в Америці, починає поступово кристалізуватись у нові важливі політичні і оборонні рішення, що можуть в недалекому часі вивести світ з теперішньої „мертвої точки" в політиці і обороні. Деякі з тих рішень вже запали. Це головно заява президента Айзенгавера в справі Формози та признання китайським націоналістам вільної руки в їхній акції відносно опанованого комуністами китайського суходолу. Це рішення може мати далекойдучі наслідки, включно з десантом армій ген. Чан Кай-ші на китайському суходолі та відкриття там нового фронту, що цілком певно відсунув би на другий плян фронт в Кореї. Можна теж припускати, що націоналістичний десант в Китаю був би початком справжнього визволення неросійської Азії від комунізму, тимбільше, що в останніх часах багато дечого зроблено на Формозі, в Південній Кореї та в деяких інших азійських країнах в тому напрямку, щоб створити там направду могутню та боєздатну азійську військову силу, яка перебрала б на себе визвольні завдання.

Майже рівночасно зайшли деякі політичні й оборонні зміни в Европі, чи краще, зроблено в тих справах поважний прогрес. Негайно після перебрання влади, новий американський державний секретар Джан Фостер Доллес та директор Аґенції Взаємної Безпеки Геролд Стассен відвідали західноевропейські столиці та сказали там виразно, що вже немає часу на зайві торги, якщо їм залежить на американській допомозі в їхній власній оборонній підготовці. Рішуче становище Америки мусіло вплинути на те, що міністри закордонних справ країн, які підписали договір про Европейську Оборонну Спільноту, на своїх теперішніх нарадах в Римі рішили докласти всіх зусиль для приспішення ратифікації того договору. Вже на початку нарад західно-німецький канцлер Аденауер допоміг в нарадах пересторогою, що на кордоні Західної Німеччини, що є сьогодні кордоном всього вільного світу, стоїть озброєна до зубів та готова до походу величезна совєтська військова сила, яка в кожній хвилині могла б залити решту вільної Европи, якщо та не схаменеться та не приготується належно до оборони.

Наради та рішення в Римі доповнюються подібними нарадами і рішеннями в Атенах і Анкарі, де вчора представники Греції, Туреччини і Югославії мали підписати „договір приязні, співпраці та взаємної оборони", створюючи нову Балканську антанту та зв'язуючи за її посередництвом Югославію з Атлантійським Пактом.

Тимчасом Англія і Єгипет вже договорились щодо Судану і договорюються щодо Суезу, як теж виникли нові можливості наладнання суперечностей з Іраном. Так само добігає до кінця устійнювання подробиць американсько-еспанського договору відносно американських баз на еспанській території.

Все це поступово завершує та консолідує західний санітарний кордон навколо совєтської імперії, даючи рівночасно західному світові ініціятиву в теперішній „холодній" ще політичній війні. Тому теж можна сподіватись, що закріпивши і сконсолідувавши свій оборонний фронт в Азії, Африці й Европі, західний світ, зокрема З'єдинені Держави почнуть поступово здійснювати принципи своєї нової, тим разом визвольної політики, що їх так пророчисто з'ясував проф. Джеймс Бирнгем в своєму новому творі „Здержування чи визволення", один важливий розділ з якої починаємо друкувати фейлетонами, починаючи з сьогоднішнього числа. Звичайно, з деякими твердженнями проф. Бирнгема можна не погоджуватись; вони теж не мусять увійти в програму офіціяльної політики. Але вони є першим суцільним та авторитетним, хоч і приватним з'ясуванням тих напрямків, в яких може піти нова американська політика та в яких можуть запасти нові важливі рішення, що безпосередньо торкатимуться й України, і української еміґрації та українського визволення. Тому теж міркування проф. Бирнгема рекомендуємо найбільшій увазі наших читачів та українського загалу.

Б. Сивенко

„Вільна рука" Чан Кай-ші

(Проблема війни й миру в Азії)

Вирвати з рук Москви „манджурську підойму" — це забезпечити мир у Кореї і зруйнувати „азійське вістря" московської світової аґресії

Війну в Кореї не вдалося зльокалізувати, звести до „поліційної акції", насамперед тому, що вона від самого початку не була, як не є й сьогодні, явищем ізольованим, суто корейським. Це була добре уплянована і ретельно підготована аґресія Кремля, її східньоазійська частка світових аґресивних плянів. Дуже можливо, що рішення Москви — урухомити саме „азійський кінець" свого універсального пляну підбою світу прийшло в наслідок карколомних успіхів совєтизації Китаю. Тож лише подумати: волелюбний Захід повірив, що Мао Цзедун — такий собі „аґрарний реформатор", з московським Політбюром (чи пак — тепер „Президією"!) зовсім не пов'язаний, а зброю має, мовляв, ще захоплену в японців!

Після цього не диво, що Москва не сподівалась дійового втручання ЗДА, коли пхнула скомунізовану Північ на Південь у Кореї. Щоправда, тут вона трохи „промахнулась" — ЗДА втрутилися, але на „манджурський заповідник", звідки все червоним постачалось, сягнути не поважились. Отже „ні туди, ні сюди" і тому кінця війні не видно. З многострадної Кореї утворився якийсь „досвідний полігон", де воюючі сторони випробовують свої нерви й зброю. На всяк випадок Москві це набагато вигідніше, ніж Америці, бо вона воює чужими руками і жертвує чужих людей, а ЗДА — таки своїх громадян. Але виходу Америка таки мусить шукати. Нова адміністрація впала на думку, що до якоїсь міри треба наподобити ворога, тобто — „війну проти азіятів провадити азіятами". Так з'явилися пляни використання Чан Кай-ші з його відпочилою на острові Формозі армією.

Залишається, однак, питання — де і як саме найдоцільніше використати війська Чан Кай-ші? Загально говориться про „вільну руку" для його дій, нароблено шуму навколо можливости його десантів на китайський континент, бльокаду портів червоного Китаю і т. д. Проте, річ ясна, здійснювати це міг би Чан Кай-ші лише при співучасті морської фльоти й авіяції ЗДА. Це означало б, що ЗДА вже беруть на себе ініціятиву поширення війни, її терену і маштабу. На це, як виглядає, Білий Дім ще не зважився. І, може, має рацію, бо вільний світ, у противенстві до тиранів, не може нехтувати моральною стороною в питаннях війни й миру. А тут ще приходить ціла низка комплікацій з членами ОН, які ведуть торгівлю з червоним Китаєм і тому противляться його бльокаді. Серед них на першому місці Англія — старий приятель і союзник ЗДА в обох світових війнах. Хоч питома вага Англії в світовій політиці вже не та, що колись, і хоч визнання з боку Англії комуністичного Китаю і торгівлю з ним у ЗДА стало посуджувано, як небажаний і помилковий крок, а проте сваритися з-за цього з англійськими спільниками ЗДА не хочуть.

Де ж, у такім разі, слід ужити військ Чан Кай-ші, щоб приспішити розв'язку війни в Кореї, водночас не збільшуючи участи американських збройних сил, а навіть зменшуючи — як цього вимагає громадська думка ЗДА?

Відповідь напрошується сама собою: національно-китайську армію треба вжити в Кореї, з перспективою перенесення згодом воєнних операцій — вже виключно силами протикомуністичних китайців і корейців — до Манджурії. Помножувані ще й далі південнокорейські дивізії, які й сьогодні вже становлять поважну силу, плюс війська Чан Кай-ші дали б змогу американцям скоротити до мінімум, а то й зовсім забрати з корейського фронту свої наземні війська, обмежившись участю авіяції та морської фльоти. Це раз. Англія не матиме слів заперечувати (її торгівля з Китаєм не провадиться через Манджурію) — два. Терен війни (початково принаймні, до очищення від червоних усієї Кореї) не збільшується — це три.

Вважаємо за певне, що до цього пункту Москва безпосередньо у війну не втрутиться, хоч авіяція Чан Кай-ші і південнокорейців, річ ясна, бомбитиме Манджурію, бож там стаціоновані ворожі бази. Так представляється нам перший етап. Якщо червоний Китай, зглядно Москва, визнає свою поразку і погодиться на об'єднану демократичну Корею — Захід вже матиме сатисфакцію, що не дарма кров його синів і кров корейських патріотів лилась на корейських полях, що не дарма людність Кореї впродовж довгого часу зазнавала страхіть і нещасть війни.

Имовірно, проте, що події розгорнуться ширше. Вже в процесі очищення північної Кореї від червоних буде видно, як далеко хотітиме Москва анґажуватися в данім конфлікті. Ми якось раніше казали, що Москві не перший раз зраджувати своїх поплічників. Тож, не кажучи вже про північнокорейців, Кремль може зрадити і Мао Цзе-дуна, якщо — в наслідок розгрому червонокитайців у Кореї — влада китайського диктатора захитається. Але ж на зраді Москва конче схоче заробити — це значить, що вона обов'язково спробує „загорнути" під свою руку Манджурію, як „. . . надцяту союзну республіку в складі СССР".

Ось до такої можливої спроби „заробітку" Москви у випадку поразки червоного Китаю — конче треба було ти готовим і Чан Кай-ші і всьому вільному світові. В жадному разі Захід і Чан Кай-ші не мусять до цього допустити, хоча б навіть Москва ставила це умовою замирення в Азії і повернення влади Чан Кай-ші в усій решті Китаю. Обіцянкам і запевненням Москви не можна вірити ні на гріш. Залишення Манджурії в московських руках неминуче означатиме в дальшому ще більшу, ще грізнішу війну в Східній Азії. Навіть саме існування національної китайської держави нині немислиме, якщо манджурський воєнний потенціял буде в чужих руках.

Хтось, може, скаже, що ми занадто далеко забігаємо вперед, що „Дай, Боже", тимчасом при допомозі Чан Кай-ші закінчити війну в Кореї. А про долю Китаю та Манджурії міркуватимемо згодом, „коли буде видніше". Не все, мовляв, одразу.

Та такі міркування — хибні. Бо насправді сам факт третьорічної тягпости корейської війни говорить за те, що справа не в одній лише Кореї; що сам червоний Китай, пославши в цю війну більше трьох десятків добірних дивізій, а не менше скупчивши їх на корейському кордоні в Манджурії, отже разом до 1½ міл. найбоєздатніших своїх військ, — що сам Китай, таким чином, тісно пов'язав свою долю з долею корейської кампанії, а Манджурію зробив її віссю. Тому все тут щільно сплелося в один вузол, і розв'язка, ймовірно, має прийти разом для всього вузла. Щоб ця розв'язка не пішла совєтською тиранічною лінією, а поставила східньоазійські народи на здоровий ґрунт демократизму і вільного господарського розвитку, — про це мусить подбати Захід, бо в цім і його життьовий інтерес.

В центрі стоїть, очевидно, проблема Китаю, як найбільшого людського резервуару Азії. Боротьба за об'єднання і консолідацію всіх частин китайської території в одній національній державі сучасного цивілізованого типу, розпочата китайськими патріотами близько сорок років тому, вже декілька раз могла бути успішно завершена, якби національна китайська армія опанувала була Манджурію. Про дві наймаркантніші нагоди такої всекитайської консолідації під владою Чан Кай-ші в роках 1927/28 і 1945/46 ми вже згадували. В обох випадках невдачу національного Китаю (в ній багато завинив Захід своєю короткозорою політикою байдужости, Пилатовим „умиваннял рук") негайно використали поневолювачі-імперіялісти: спочатку японські, що з Манджурії почали були підбій усієї східньої Азії, а пізніше і досі московсько-сталінські, виходячи знову ж таки з манджурського пляцдарму. Було б непрощенно не зважати на так промовисту науку історії і полишати Манджурію надалі до диспозиції тиранів. „Манджурську підойму" необхідно вихопити з червоно-тиранських рук, навіть якщо це пов'язане з ризиком одвертого виступу Москви.

Манджурія мусить бути „відсовєтизована" в першу чергу. Кожен день перебування цього „збройного арсеналу Азії" під диктатом Москви віддаляє мир в Азії і велитенськи збільшує світову загрозу комуністичного рабства для вільного світу. Совєтська Манджурія — це совєтський Китай, це пляни совєтизації всієї східньої Азії. Чи така перспектива може тішити вільну частину людства? Чи вона, зрештою, усовує, „знімає з порядку дня" загрозу III світової війни? Мабуть, кожен погодиться, що якраз навпаки: вона колосально збільшує і наближує примару світової війни з найбільшими для комуністичних тиранів шансами на виграш, війни, що її плянують червоні імперіялісти з найвигідніших для себе позицій,

Кінцевий підсумок: як сьогодні виглядає, з Манджурією пов'язана не лише доля Кореї — бути чи не бути їй вільною і об'єднаною; не лише доля Китаю — бути чи не бути йому вільним від комуністичного рабства і злиднів. З Манджурією пов'язана й така чи інакша доля всієї східньої Азії, а значить, і доля всього вільного світу.

Володимир Барагура

ДВІ МІРКИ

На очах усього світу продовж 35 років український народ веде нечувану досі в історії боротьбу за своє існування й визволення від російсько-большевицького поневолення. На очах усього світу, а то й за тихою його згодою, чи активною допомогою в ранішому й недавно-минулому, большевики зліквідували молоду Українську Державу! Жертвами московсько-большевицького терору стали не одиниці, сотні, чи тисячі, а мільйони української людности. Дантейські картини двічі зааранжованого Кремлем голоду, від якого вигинули жахливою смертю маси жильців молоком і медом текучої України, ще й досі морозять кров у жилах. Вивласнення й примусова колективізація сільського господарства, докорінне знищення національної культури, переслідування української церкви та людей пера, мистецтва й науки, масові вивози, арешти й розстріли, примусові роботи у нелюдських умовах, потягли за собою дальші безчисленні жертви.

Здавалося б, що голос розпуки так по варварськи нищеного народу повинен би був відбитись голосним відгомоном в вільних країнах, а розпучливі визвольні зусилля українців повинні були знайти якщо не активну допомогу, то бодай співчуття, моральну підтримку та признання тих, які стоять за свободу, мир, справедливість і право до життя.

Та в дійсності, як мало уваги присвятив Захід визвольній боротьбі та трагічній долі українського народу. Так наче там і нічого не діялося. Навіть тепер лиш деколи появиться в пресі якась замітка, часто баламутна, або свідомо фальшива, про події в Україні. Тільки час від часу якийсь політичний діяч згадає про боротьбу українського народу з Кремлем, чи взагалі про українську проблему. Навіть нема гідної постави до переслідування Української Церкви і мученицької смерти українських Владик. Нема розуміння безприкладного насильства над Греко-Католицькою Церквою, хоч є таке розуміння, як мова про інших католиків, як от мадярського кардинала Мінсенті чи югославського кардинала Степінача.

Зрештою байдужість характеризує західній світ не лише у відношенні до українців. Він не зміняє своєї постави німого свідка трагічної долі й інших поневолених Москвою народів, чи то окупованих нею раніше, чи вже в ході другої світової війни.

Основну зміну завважується одначе тепер, як гнів Кремля звернувся проти жидівської національної групи. На вістку про повішення комуністичних діячів жидівської національности в Празі та на факт нагінки й чистки серед жидів по той бік залізної завіси, вся західня преса підняла грімкий протест. Подію цю розглядається в перспективі світової ситуації й витягається якнайдальші консеквенції. Але большевицький терор не почався щойно з моментом теперішньої протижидівської нагінки! Були ж довгими десятками років переслідування і винищування цілих етнічних груп, а то й цілих народів. Коли б світова преса була про це у свій час писала і проти цього протестувала, то сьогодні не було б, можливо, й переслідування жидів у Совєтах, а то й самих Совєтів.

Ми ніяк не хочемо тим поменшити переслідувань та терпінь, яких тепер зазнають жиди від большевицького режиму. Але хай бодай тепер ця преса не переочує заслуг і ваги та значення тих сил, які не тільки ніколи не причинилися до зросту большевизму й московського імперіялізму, але які перші започаткували боротьбу проти большевизму і то тоді, коли Захід не хотів розуміти його загрози й небезпеки. Ті сили, які вели і ведуть цю боротьбу без передишки коштом мільйонів жертв, повинні бодай тепер прийти до голосу в боротьбі з кремлівською агресією та в питаннях справедливої розв'язки проблеми Східної Европи.

JAMES BURNHAM

ПОЛІТИКА ВИЗВОЛЕННЯ

(THE POLICY OF LIBERATION)

Х. Розділ з друкованої тепер книжки „Здержування ги Визволення" ("Containment or Liberation")

(1)

Для З'єдинених Держав закордонна політика означає політику відносно світового комунізму і Совєтського Союзу. Сфера вибору обмежена до трьох можливостей: угодовства, здержування, визволення. Можна б вжити інші і більш добірні назви, але коли ми отрясемо обгортку, ми знайдемо тільки одне з цих трьох.

Крім цих трьох, яка ж інша політика ще могла б бути можлива? Вони вичерпують можливості. Вашою ціллю може бути триматися на віддалі від совєтської імперії, сильно обмеживши її до її теперішніх кордонів (які б вони в даний момент не були). Це є: здержування. Ви можете приняти комунізм як законний плід людської цивілізації і тим самим бажати ввести совєтську імперію в сім'ю націй. А тому, що совєтська імперіяльна держава є тоталітарною силою, яка змагає до панування над світом, це є рівнозначне зі згодою на поширення совєтської контролі. Одним словом: угодовство. Ви можете змагати до того, щоб позбутись совєтської влади, або щонайменше обмежити її до такої міри, яка вже більше не загрожувала б всьому людському родові. Це є: визволення. Ви мусите або здержати совєтську владу там де вона є, або дозволити їй поширитись, або зменшити її.

Не можна спорити, що ці три можливості зменшуються до двох. Хоч логічно допускаєма, проте аналіза і досвід виявляють, що політика здержування історично неможлива. Щонайвище, здержування може бути тимчасовою доцільністю, переходом. Після завершення переходу, здержування мусить піти в напрямку одного або другого більшого полюсу, в напрямку угодовства або визволення.

Я маю враження, що оборонці здержування здавали собі справу з історичної порожнечі, на якій їхнє становище опиралося. Період здержування призвів до своєрідного об'єднаного фронту дві групи з протилежними перспективами, які впродовж кількох років припадково покривалися. Ця група вважає здержування за маневр, призначений з одного боку на досягнення кращої позиції для переговорів з Москвою, а з другого боку до заспокоєння більш скрайніх антисовєтських настроїв в себе дома, які могли б вибухнути в обличчі явної політики угодовства. В цьому угодовому крилі я повинен примістити Діна Ачесона і багатьох з-поміж тих, які були дуже тісно зв'язані з ним в державному департаменті.

В тому самому часі інші, які погоджувались з політикою здержування, включно з багатьома між військовиками та з чималою кількістю на менш видатних постах в самому державному департаменті, гляділи на здержування як на маневр з цілком іншою мотивацією. Ця друга група з переконання або з темпераменту була за визволення, хоч це слово і не багато вживалося. Вона вважала, що таку позитивну і гостру політику, як визволення не можна досягнути одним скоком з приязного угодовства воєнного часу та післявоєнної демобілізації. Треба було перерви, під час якої нація могла відвернути процес демобілізації, позбутись ідеологічних залишків з днів „старого доброго Джова", та заохотити своїх союзників. Здержування, безвартісне для власного вжитку, було конечне як поміст до твердого берега визволення.

Що властиво означає політика визволення? Дозвольте мені зачати відповідь цитатом з заяви одного мадярського вигнанця, Франца Гонті:

„Як це звичайно буває між еміґрантами, політичні вигнанці з Центральної і Східньої Европи різняться щодо багатьох справ, але які б і не були наші переконання, ми все ж таки змагаємо до тої самої мети, себто до визволення наших країн з-під совєтського панування. Першою передумовою для такого визволення мусить бути закінчення російської окупації без огляду на те, яка вона, безпосередня чи посередня. Перша форма окупації полягає в удержуванні на наших територіях збройних сил, професійних вояків і російської поліції, тоді коли друга форма є більше або менше замаскована, хоч не менш гнітюча, виконувана за посередництвом наставлених Москвою і працюючих для її добра комуністичних аґентів і організацій. Проте, визволення не буде дійсне, якщо ми тільки проженемо росіян і їх поплентачів. Від 1945 року ми мали всі причини, щоб не утотожнювати поразки і виїзду окупантів зі справжнім визволенням, а з найбільш болючого досвіду ми навчились, що країна є дійсно визволена тільки тоді, якщо вона здобуде свою незалежність. Для нас і для всіх народів, які прагнуть жити в гідності та втішатись рівними правами, визволення мусить полягати у відновленні національної незалежности"*).

До цієї заяви необхідно долучити два безпосередні доповнення. П. Гонті здається інтерпретує визволення так, наче б в гру входило тільки „національне визволення". В політичному розумінні національне визволення є на першому місці, але політика змагає теж до індивідуального і соціяльного визволення. Комуністичний імперіялізм поневолює одиниці, кляси, релігійні та інші соціяльні групи. Тому то визволення включає мету визволення підданих совєтської імперії як одиниць, робітників, богомольців, членів родин. Якщо совєтські піддані досягнуть визволення, то це означатиме не тільки те, що вони здобули національну волю, але що вони будуть теж вільні від каторжних таборів і таємної поліції, вільні молитись Богу, як їм подобається, вільні (якщо це вони волітимуть) мати на власність і управляти їхню власну ріллю та працювати своїм власним знаряддям, вільні миритись з іншими людьми.

Друге, визволення відноситься до всієї совєтської імперії і не обмежується до районів, які були захоплені з кінцем другої світової війни і після неї. Морально того роду обмеження не має жадного виправдання. А робити його практично означало б викликувати непримириму ворожнечу між мешканцями початкового Совєтського Союзу та між мешканцями новопоневолених держав.

*) The Eastern Quarterly, Vol. V. №3/4. August-October, 1952.

(Продовження буде).

ВІСТІ З УКРАЇНИ

(За совєтською пресою)

„СКУЛЬПТУРА І ПОРТРЕТ ЯРОСЛАВА ГАЛАНА"

В Ленінграді відбувається виставка „Ватикан на службі імперіялізму", і на цій виставці находиться скульптура і бюст Ярослава Галана, „автора гострих памфлетів спрямованих проти Ватикану, за які йому посмертно присудили Сталінську премію". Бюст виготовив львівський скульптор Чайка, а портрет намалював художник Грузберг. Виставлено там також посмертну маску цього українського зрадника, що згинув із рук українських повстанців. Знає Москва, кого вшановувати між українцями.

„РІК ВЕЛИКИХ РОБІТ НА ПІВДНІ УКРАЇНИ"

„Радянська Україна" (з 4 лютого) на першому місці друкує довгу статтю під назвою „Рік великих робіт на півдні України". В ній пишеться про будову гідровузлів та каналів на терені південної України. „Колектив Дніпробуду має в нинішньому році укласти понад чотириста тисяч кубометрів бетону і виконати 2,6 мільйона кубометрів земляних робіт. Уже в першому кварталі, до весняної повені, треба осушити котловини, відгородити їх від Дніпра і захистити від припливу ґрунтових вод. Має стати до ладу потужне бетонне господарство". Подібно пишеться і про інші водні споруди. Але український читач не може тішитися цими будовами, бо знає, що всі вони виконуються при допомозі невільничої праці українського населення. А втім і сама стаття пригадує читачеві про це, бо вона закінчується так: „Всенародна боротьба за високі темпи, відмінну якість і зниження вартости робіт на сталінських будовах буде великим вкладом трудящих України у виконання рішень XIX з'їзду партії, у здійснення геніяльної сталінської програми створення матеріяльно-технічної бази комунізму". Ці будови не йдуть на добробут українського населення, тільки на „здійснення бази [illegible]", щоб Москва могла запанувати над світом.

ВИДАЮТЬ КНИГУ... ЛЕНІНА

Державне видавництво політичної літератури УРСР випустило в світ у перекладі на українську мову книгу В. І. Леніна під заголовком „Крок вперед, два кроки назад". Тираж видання 50,000 примірників. Ось чим годують московські окупанти українського читача. Та сам заголовок цієї книжки великого комуністичного брехуна Леніна нагадуватиме українським примусовим читачам те, що совєтські обіцянки про рай на землі здійснюються направду ленінським темпом: „крок вперед, а два кроки назад" („РУ", 4 лютого).

БОРОТЬБА ЗА ІДЕЙНУ ЧИСТОТУ ХУДОЖНЬОЇ ТВОРЧОСТИ

Сергій Раєвський пише довгий фейлетон під заголовком „За правдиве зображення радянського життя" (РУ, 3 січня). Написав він його з приводу XI Республіканської художньої виставки в Києві, з якої кращі твори перевезли на Всесоюзну художню виставку в Москві. Та автор нарікає на те, що „лише незначна частина виставлених робіт глибиною розкриття образів радянських людей і рівнем мистецького виконання могла задовольнити відвідувачів республіканської публіки виставки".

Далі автор пише, що „український живопис відстає від життя", бо „українські художники послабили вимогливість до ідейних і художніх якостей своїх творів". А причина цього всього? „Свого часу були викриті серйозні ідейні перекручення, прояви буржуазного націоналізму і космополітизму в творах художників З. Толкачова, В. Бондаренка, скульпторів Б. Кратка, В. Гевеке, мистецтвознавців І. Ворони, Б. Бутника-Сіверського та інших. Багато з них досі не довели, що перебудовують свою творчість". Яку ж раду дає автор українським мистцям? „Наполегливо і послідовно здійснювати мудрі вказівки партії і тов. Сталіна в питаннях літератури і мистецтва!"

ВСТУПАЙТЕ В ЧЛЕНИ У. Н. СОЮЗУ!

День Союзових Відділів у Монтреалі

Дня 15 лютого ц. р. заходами 5 відділів міста Монтреалу й Лашін відсвятковано Союзовий День, що був присвячений 60-літтю „Свободи", а також і 59-літній праці Українського Народного Союзу.

Імпрезу Союзового Дня поділено на дві частини: Концертову й Бенкетову. Концертова програма відбулась у великій залі Плато Гол, а Бенкетова в домі Українського Національного Об'єднання. На обох програмах було понад 800 людей, хоч погода в цьому дні була навіть дуже несприятливою.

В концертовій програмі брали участь: хор „Україна" Філії У. Н. О. міста Монтреалу з його мистецьким керівником проф. Н. Городовенком, танцювальна група Молодих Українських Націоналістів із її інструктором п. П. Марунчаком, панни М. Вербицька й С. Синовіцька (обі членки У. Н. С.), квартет Української Православної Громади, в складі якого були пані: Г. Мельник, О. Ярошевська, М. Березка та панна К. Колісник. Головний предсідник У. Н. Союзу п. Д. Галичин, виголосив доповідь на цьому концерті. Проводив програмою і мав вступне та кінцеве слово п. Д. Попадинець, голова 473 відділу У. Н. Союзу.

Уся програма була виконана по-мистецьки. Панна М. Вербицька без напруги розпоряджала своїм голосом і чарувала всіх його присмністю. Танцювальна група доросту МУН насолоджувала всіх, а на закінчення мішаний хор „Україна" належно завершив програму концерту.

Дуже важною точкою програми була доповідь п. Д. Галичина, який переказав у скороченні історію „Свободи" та її культурної праці для нашої піонірської іміґрації в ЗДА, а також і для розбудови тепер найбільшої допомогової, а також і культурно-освітньої інституції Українського Народного Союзу.

Ввечорі бенкетову програму відкрив молитвою п. Д. Попадинець, а відтак ведення її передав п. Г. Гисові, секретареві відділу 471.

В часі бенкету вітали й промовляли такі гості: о. канонік Качмар, о. М. Гаврилюк, О. Дячишин, п. Плавюк, д-р Таращук, а головну доповідь виголосив знову п. Д. Галичин. На бенкеті його промова була присвячена в більшості праці Українського Конґресового Комітету, а також і недавній поїздці місії делеґації УКК до Европи, в якій і він брав участь. Ця доповідь була дуже цікава для всіх ммабуть тому, що про поїздку делеґації УКК написав дуже багато неправди дітройтський „Дзєннік Польскі", а з нього не тільки перебрала, але й свої „редакційні" статті написала і деяка українська преса. Безперечно, що на всі ці питання були широкі пояснення і відповіді в промові п. Д. Галичина. Привітну промову від місцевої Філії УНО, а також і резюме зробив п. Плавюк.

Промови п. Д. Галичина, що виголосив він їх на концерті й бенкеті, напевно багато причиняться до розбудови Союзових відділів у Монтреалі й Лашінах, бо багато людей з нової іміґрації довідалися про довголітню працю У. Н. Союзу для визвольних змагань українського народу, в якій вони брали й хотять дальше брати живу участь.

Приїзд п. Д. Галичина використано і на побачення з репортерами монтреальської англомовної та французької преси, а також і на виголошення промови до нашого народу, з радіо-висильні СВС, тобто її відділу „Голосу Канади".

Був п. Д. Галичин також присутній і на Річних Зборах від. 473, на яких були урядники і члени інших відділів. На тих зборах подав він звіт зросту членів У. Н. Союзу за останніх 10 років.

Його промови й звіти на річних зборах та відповіді на всі порушені питання так піднесли на дусі присутніх членів, що вони всі прирекли розбудувати ще в цьому році свої відділи в Монтреалі й Лашінах.

Учасник.

ВСТУПАЙТЕ В ЧЛЕНИ У. Н. СОЮЗУ!

Надходять Шевченкові Роковини!

ЗАКЛИК ДО ГРОМАДЯНСТВА

Громадяни-Українці!

Надходить місяць березень, коли традиційно вшановуємо

не злим, тихим словом пам'ять нашого Великого Поета, — Національного Пророка — **Тараса Шевченка.**

Уже сто літ тому писав Він про долю України:

Світе тихий, краю милий,
Моя Україно,
За що тебе сплюндровано,
За що, мамо, гинеш?!

Коли так представляється Поетові образ України тоді, то що ж сказати про сучасний стан нашого Краю:

Ти затуманилась за далями,
за димом,
Зайшлась імлою, понялась
вогнем...
. . . .
Десь рідний вітер гне
Твоїх топіль високі решти...

Так, Україна „за далями, за димом", знищена, сплюндрована, лише рештки залишилися з її бувалої краси, але ми, її діти, з тим більшою любов'ю, з тим горячішим почуттям повинні згадати наш Рідний Край тут, в далекій стороні, відзначивши пам'ять Великого Співця.

Тож закликаємо всі міста й поселення, де лише є наші люди, гідно вшанувати Рідного Поета.

Не сумніваємось, що всі наші організації — Відділи Українського Конґревового Комітету, об'єднання та інституції, — спільно й достойно відзначать це свято, запрошуючи на нього американців.

Зі свого боку, Український Конґресовий Комітет звертається із закликом до ВП. Родичів і Педагогів на місцях, щоби, з нагоди Шевченкових Свят, подбали — **про ближче ознайомлення української молоді й дітей з життям і творчістю Поета.**

В даному разі, були б на місці дитячі академії, реферати для молоді, а також засада, що, в зв'язку із святами, кожна українська дитина повинна засвоїти напам'ять окремі перлини з творчости Великого Поета.

Широко розісланий „Український Декляматор", що був виданий на кошти Українського Народного Фонду, дає для цього певну можливість.

Український Конґресовий Комітет Америки.

З ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРГАНІЗАЦІЙ

Ню Йорк, Н. Й.

Будівельна Корпорація зачартерована.

21 січня 1953 р. зачартеровано будівельну корпорацію під назвою „Ukra Building Corporation" зі закладовим капіталом 20,000 долярів. До уряду увійшли: В. Цісик (старший) предс.; Й. Врубель, секр.; інж. І. Гордюк, касієр; заступ. пред. К. Ольшанівський; контрольори: С. Недошитко, І. Сторожик, В. Гурко; корпоратори: Ю. Павчак, О. Іванюк, К. Янцевич, А. Прадещук, В. Мастикаш, Е. Дзвінка.

Тому, що більшу кількість членів корпорації становлять ремісники, ми маємо змогу будувати доми по багато зниженій ціні, з чого користатимуть уділовці і всі українці, які задумують набути свій власний дім.

Наша корпорація вельми рада, що новозорганізована група українських інженерів задумує побудувати кооперативні доми в Америці для українських родин. Ми, як досвідчені і зорганізовані в корпорації ремісники, підемо назустріч будівельній кооперативі і побудуємо для кооперативи доми по найнижчій ціні, в той спосіб підносячи добробут української іміграції.

Українська будівельна корпорація має в пляні побудувати навіть українську оселю; це вже буде залежати від того, скільки українських родин зголоситься, чи до корпорації чи до кооперативи.

Просимо слідити за нашими оголошеннями в „Свободі", які будуть інформувати про дальший розвій корпорації і місця зростаючих домів.

Приймання нових уділовців кінчиться з днем 1-го березня.

В. Цісик (старший), предс.;
Й. Врубель, секретар;
інж. **І. Гордюк,** касієр.

Филаделфія, Па.

Молодь в поклоні Крутам.

Святкування пам'ятної дати бою під Крутами у славний час закріплення української державности стало вже традицією нашої молоді. Теж і филаделфійська українська молодь відзначила ці знамениі роковини — вже 35-ті зряду — Святковим вечором у залі Клюбу Горожан у неділю, 15 лютого ц. р. Це свято замітне перш усього тим, що його влаштувала вся українська молодь Филаделфії, всі організації української молоді — так тут народженої, як і новоприбулої, без уваги на організаційну приналежність. Об'єднання молоді довкруги ідеї Крут — це і найкраще відзначення цієї славної події і запорука її дальшого горіння.

Інсценізований святковий звіт української молоді з прапорами перед символічною могилою на сцені дав перегляд усіх організацій — учасників свята. Тут Пласт і СУМА, спортове товариство „Тризуб" і товариство католицьких студентів „Обнова", Об'єднання Української Демократичної Молоді й Українська Студентська Громада, молодечий відділ ОДВУ і студентське товариство „Зарево", молодечий відділ ООЧСУ і вояки рейдуючих частин УПА.

Всі ці молодечі організації мали теж відповідну участь в організуванні свята і виконанні програми. Вся програма була виконана молодими силами і залишила гарне враження від мистецького зростання нашої молоді. Цікаву і безпретенсійно щиру доповідь про значення бою під Крутами виголосив інж. Петро Гурський. У мистецькій частині свята почули ми фортепіянове сольо О. Гармаш, яка відограла Шопенів „Етюд, оп. 12." Молодий скрипаль Я. Заліпський, при акомпаніяменті пані Н. Котович, виконав Шопенів „Ноктюрн, оп. 9., ч. 2." і „Словянський танок" Двожака. Далі йшли дві точки у виконанні тут родженої молоді: Скрипковий концерт Баха на дві скрипки у виконанні Люби Головатої і Олени Гертляйн, як теж виступ молодого співака Володимира Банаха, який виконав пісню „Іде Ярема, на Дніпр поглядає" Мусоргського та й „О, слозо рідне" Степового. У програмі були дві деклямації: „Крути" Стефановича у виконанні Оксани Панасюк і „Крути" М. Щербака у виконанні . Солтиса. Виступав теж хор „Кобзар" під управою дириґента Довбуша і виконав кілька пристосованих до характеру свята пісень. Свято закінчувала інсценізація у виконанні членів СУМА. Об'єднане святкування роковин Крутянського бою у Филаделфії притягнуло до залі Клюбу Горожан рекордове число публіки. Дохід із свята був призначений на допомогові цілі в Европі.

На маргінесі треба звернути увагу, що зовсім непотрібно, щоб такі імпрези іменем молоді відкривала старша людина та ще й припадковим словом тоді, коли представник молоді виголосив гарну і стилем і змістом промову. Допомога старших потрібна, і вона потрібна була теж для цієї імпрези у Филаделфії, але фаховою порадою відносно самої програми і її виведення: щоб таке свято було не лише пописом мистецького вміння молоді, але і мало одностайну і відповідну, вповні підготовлену програму.

Т.

КОМУНІКАТ

ДІЛОВОГО СЕКРЕТАРІЯТУ КОНФЕРЕНЦІЇ УКРАЇНСЬКИХ СТУДЕНТСЬКИХ ГРОМАД АМЕРИКИ

1) Здійснюючи постанови представників українського студентства у ЗДА на Конференції у Клівленді, Огайо, закликаємо:

а) всі станові студентські товариства, що об'єднують студентів-уродженців Америки українського походження й новоприбувших українських студентів, наладнати діловий контакт із головою Ділового Секретаріяту;

б) співпрацювати із Діловим Секретаріятом в усіх справах, зокрема — для підготовки 1-го Конґресу Українського Студентства Америки;

в) леґалізувати існуючі українсько-американські студентські товариства при університетах;

г) — поодиноких студентів у тих осередках, що в них є менше, як трьох наших студентів, наладнати особистий контакт із Діловим Секретаріятом.

2) Подається до загального відома, що засадничою передумовою скликання Конґресу є закріплення співпраці між студентами-уродженцями Америки українського походження і новоприбувшими українськими студентами.

3) Вважаємо необхідним повідомити українське студентство і загал нашого громадянства, що в основу діяльности, створеного на Конференції у Клівленді, Огайо, — координаційного органу українського студентства Америки — положено правні норми, з'ясовані Екзекутивою **Українського Конґресового Комітету Америки** у їхньому **письмі із дня 28 жовтня 1952 до Українсько-Американського Студентського Товариства ім. Адама Коцка** у Клівленді, Огайо, як організатора Конференції:

„1) **Кожна організація,** що діє на американському терені, як підбудова закордонної організації, має зголоситись до реґістрації, як аґент закордонної організації і має дотримувати всі приписи, що обов'язують таку аґенційну організацію.

2) **Український Конґресовий Комітет Америки** вимагає від усіх своїх членів, щоб вони були самостійними американськими організаціями з власним статутом та чартером і не підлягали ніякій організації за кордонами Америки. Це не виключає в ніякому разі контакти організаційні, якщо така організація виконує їх добровільно і без зовнішного приказу, чи доручення".

4) В усіх справах співпрацює Діловий Секретаріят із УККА, як репрезентативною центральною установою американських українців, а в своїй діяльности кермуються його члени добром українського студентського руху в Америці, закріпленням єдности українського студентства та зміцненням ЦЕСУС-у.

вл. р. **Зіновій Л. Мельник,**
голова Ділового
Секретаріяту

315 North State Street,
Ann Arbor, Mich.

Український Народний Союз, який нараховує тепер уже понад 66 тисяч членів є такою передовою народною установою американських і канадійських українців, в списку членства якої не повинно забракнути теж і Вашого імени. Бо належати до У. Н. Союзу значить належати до цього свідомого та ідейного загалу який творить і веде наше громадське життя.

ВІДГУКИ ДНЯ

МАЮ КЛОПІТ

Спершу я був проти.

Раз тому, що я з дідапрадіда українець, а українці перше шукають діри в образі, а щойно потім дивляться на образ, а два тому, що це виглядало небезпечно, непрактично і незвичайно.

Небезпечно, бо ціна, як на нашу охоту до пожертв, була дуже висока — 35 тисячок! Не штука, думав я завдаткувати, але як сплатити!?.

Непрактично, бо далеко. Казали — щось 140 миль, а це на старокраєвий рахунок — як зі Львова до Коломиї!..

Незвичайно, бо ініціятори не радились з т. зв. громадянськими чинниками (між іншим: зі мною!), себто з такими, що радять на засіданнях, чи засідають на нарадах, а так просто шах-трах і купили.

Було з цього балачок досить і трохи: а чому таке дороге, а чому так далеко, а чому так швидко. Вкінці всі в унісон: Побачимо, що з цього вийде. Ги-ги-ги!

І дивились...

Дивився і я, чекаючи на помилку та радіючи, що буду мати нагоду нарікати.

Бо нарікати привик і з огляду на своє походження, і з огляду на обов'язок як довголітній фейлетоніст. Адже на хибах, фальшивих кроках і т. п. помилках базується ціла творчість фейлетоніста! Час-від-часу трапиться йому і сентиментальний фейлетон, але сентиментом не можна зловживати, бо зараз вам пішле хтось анонімну імпертиненцію, або — чого доброго — до редакції напише, а тоді вже виходить — голос суспільности, думка загалу, чи опінія передплатників.

Але я розбалакався, а не сказав ще про що йдеться, чи як давніше казали: в чому річ!

Отже річ у тому, що „Пласт-прият" (дивно тверда назва!) купив фарму на пластові табори. Щось, казали мені, дуже багато акрів землі, а на тій землі доми, ліси і води. Купив, щоб наша пластова молодь мала де поїхати на літо подискутувати, а матусі, татусі, бабусі й дідусі, щоб мали де перебувати „вікенд" і, взявшись за руки, походити вколо та заспівати: „Весело нам проходить час, сміється сонечко до нас..."

Все те ніби гарно, але де гроші!?.

— Як там з вашою фармою? — питаю недавно одного такого „пластприята".

— А нічого! Вже половину грошей маємо.

Я прижмурив око.

— Вибачте, може ви трохи...

— Ні, зовсім серйозно!

Мене мов зимною водою облило.

— Яким же способом?

— А так: ходимо від хати до хати.

— Хто ми?

— Пласприят!

(„Пластприят"... Не дурно, думаю, така тверда назва!)

— І вже маєте половину?!

— А вже. Другу сподіваємось зібрати до кінця року.

— І люди дають?

— Переважно дають.

— А по скільки?

— Як хто. Різно буває. Ось недавно зайшов я на своїй вулиці до одного „старого". Лемко. Як скаже: „Сама свиня мішок дере, сама квичить", то всі наголоси не правильні. Прийшов я, кажу йому, від „Пластприяту" збірати гроші на пластову оселю. А він питає, що воно таке той „Пластприят". Приятелі „Пласту" — кажу. А що то таке „Пласт"? То я пояснив. От він подумав, помислив і дав десятку. А знов прийшов я до одного знайомого, а він: „О! „Пластприят!" Знаменито, чудово, славно! Честь вам! Направду дуже тішуся!" — і дав доляра. Правда, трохи нарікав, але дав... Як бачите — дають люди.

Попрощались ми і кожний пішов своєю дорогою.

І я тепер у клоготі.

Перше, що не можу нарікати, а друге, не знаю, що робити, коли до мене застукають за збіркою на оселю: йти по лінії лемка, чи того знайомого з табору?!.

Галактіон Чіпка

• РОЗШУКИ •

Черкас Никола шукає **АННУ БАХОР**, що виїхала з Австрії в 1949 р. до Канади, і **НИКОЛУ ШИЛЬВАК**. Прошу зголоситися на адресу:

CZERKAS NYKOLA
2407 Caroline Avenue
Lorain, Ohio, U.S.A.

ДМИТРО КОВАЛИК пошукує **ІВАНА ПИРІГ** що мешкав в Канаді, можливо в околицях Вінніпеґу. Хто знає про нього, або він сам прошу зголоситись на адресу: **D. KOWALYK, 956 N. Lawrence St., Phila. 23, Pa.**

Пошукую ІВАНА ДОСЕНКО, який прибув до ЗДА в 1952 році з Англії. Хто знав би про нього, або він самий, прошу обізватись на адресу: **Mr. Paul Sielski, 18 Beatrice St., Toronto, Ont. Canada.** Всі часописи прошу передрукувати.

Пошукую

АННУ МАЛКОШ,
дочку Семеона
уроджену в Кіньківцях
коло Перемишля, яка приїхала до Америки по першій світовій війні.

Телефонувати:
ORegon 3-6509

ТЕОДОР ПЕТРИШИН з с. Поріче Задвірне, пов. Рудки пошукує свою матір **Параньку**, братів **Василя і Михайла** та сестру **Марію Петришин**. Хто знає про них, або вони самі, прошу писати на адресу: **Theodore Petryshyn, 2443 Thurman Avenue, Cleveland 13, Ohio.**

Пошукую в дуже важній родинній справі **Михайла ПАРКУЛАБА** (по вуличному Загородний) з села Ганусовець, пов. Станиславів. Здається проживає в Англії. Хто б знав про нього, прошу писати на адресу: **Nicholas Zapuchliak, 9339 S. Kimbark Ave., Chicago 19, Ill. USA.** Українські часописи в Англії прошу передрукувати.

РОЗАЛІЮ ЛУЦЬКУ, дочку Якуба й Марії з роду Козоровських з Кутів (Галичина), що перед першою світовою війною виїхала до Америки — шукає новоприбула кревнячка **Анна ДЕРЕЖИЦЬКА** з Козьоровських. Прошу відізватися на адресу: **A. Derezycka, 582 Bergen St., Newark 3, N. J.**

МАРІЯ КУЗИК пошукує свою тітку **КАТЕРИНУ ФЛИС** і також **ІВАНА ФЛИСА** з с. Залужа, пов. Любачів, Зах. Україна. Моя адреса: **KUZYK MARIA, Pacific Ave. st. 719, Fort William, Ont., Canada.**

ХРОНІКА УКРАЇНСЬКОГО ЖИТТЯ

В КАНАДІ

Англомовні радіопередачі в Канаді

10 лютого з радіовисильні CFRB з Торонто, на хвилях 1010 о год. 10:15 вечора переслали англійською мовою першу радіопередачу Української Інформаційної Служби. Того ж дня о год. 8:15 вечора з радіостанції СКУ передали цю радіопередачу для Вінніпеґу і околиці. В четвер, 12. 2, о год. 9:45 Українська Інформаційна Служба пересилає свої авдиції з радіостанції СКОУ в Оттаві, призначені для цього району. В наступному тижні розпічнуться теж радіопересилання Української Інформаційної Служби з Едмонтону, Алта.

Першу радіопередачу в рямцях радіопересилань Української Інформаційної Служби виголосила канадійська політична радіокоментаторка, п. Едіт Гайдер. Вона поінформувала слухачів - канадійців про мету радіопересилань підкреслюючи потребу познайомитися, коли йдеться про визначування протисовєтської стратегії з опінією людей, які знають підсовєтську дійсність з власної практики, і які включилися активно вже від довгих років у протисовєтську боротьбу, ще тоді, коли цілий західний світ надіявся на мирне співжиття поряд з московським імперіялізмом.

В рамцях першої серії радіопересилань Української Інформаційної Служби слухачі матимуть змогу заслухати теж виступ відомого знавця Східньої Европи, британського генерал-майора Дж. Ф. С. Фуллера, як теж голови Шотляндської Ліґи для Европейської Свободи, Джона Стюарта. В першій серії радіопересилань УІС заплянoвано 13 авдицій, що ними охоплюють всі важливіші канадійські осередки. Разом передадуть в першій серії 52 авдиції. Як відомо, радіостанція CFRB на хвилях 1010 діє силою 50,000 ватів, інші радіостанції, якими користується УІС діють силою 5,000 ватів. Радіопересилань з CFRB, Торонто, матимуть змогу теж слухати на терені ЗДА.

Радіопересилання в наступному тижні будуть присвячені розглядові проблеми співвідношення і пов'язанности російського історичного імперіялізму з інтернаціональним комунізмом.

ПОСОЛ І. СОЛОМОН ЗАСТ. СПІКЕРА

На сесії манітобської леґіслятури, що почалася в вівторок, проголошено посла Івана Р. Соломона з Емерсону заступником предсідника спікера леґіслятури, а теж вибрано предсідником комітету цілої палати. Передше заст. спікера був Д. Робертсон, що його недавно назначено міністром. Предсідником леґіслятури є посол Н. Бачинський з Фішер Бренч.

Український вокальний квінтет у Монтреалі

У м. Монтреалі, Канада, утворилась нова художня одиниця — так званий Український вокальний Квінтет ім. М. Лисенка в складі артистів: перший тенор — п. Олесь, другий тенор — п. Остап, перший бас — п. М. Беспалів, другий бас — п. З. Тузяк, бас-профундо — п. Т. Січовик. Майже всі співаки є професіонали, з великим артистичним стажем та гарним голосовим матеріялом. Квінтет ім. М. Лисенка тепер закінчує підготову репертуару до своїх концертів і скоро почне давати концерти. В майбутньому завдання квінтету — це об'їздити всі міста й закутки Канади з українським населенням, знайомлячи його з багатством українського народнього пісенного мистецтва та з творами українських та західньо-европейських композиторів у квінтетному виконанні. В програмі квінтету: а) релігійні твори, б) українські народні, історичні, побутові, жартівливі пісні та твори українських і західньо-европейських композиторів.

УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ У ВІННІПЕҐУ

Дня 1 1 1953 відділ 445 У. Н. С. у Вінніпеґу відбув Річні Збори. Зборами провадив проф. П. Юзик, а секретарював М. Козій. П. Литвин прочитав протокол мин. зборів з 3 2 1952 р. Протокол прийнято без змін. По черзі складала звіти Управа Відділу. П. Бас зазначив у звіті, що в літню пору невдачна була спроба скликати сходини для заслухання звіту контрольора інж. Вол. Коссара. П. Наконечний підтвердив короткий звіт п. Баса. П Литвин писав протоколи засідань Управи Відділу. П. Геврик провірив книги в приявності д-ра Дякунчака і поставив внесок на уділення абсолюторії управі. П. Коваль склав фінансовий звіт. З його звіту видно було, що Відділ має тепер 199 членів, в тому 56 дітей. За 1952 рік приєднано до Відділу 10нових членів. Всі члени разом заасекуровані на суму $138,200 і вплатили внесків за рік $6,976.06. На конті в банку на 1 січня 1953 р.було $44.30. Одержано 63 листи і 12 звітів і вислано 103 листи і 12 звітів.

Вибрано нову Управу Відділу в такому складі: М. Наконечний — голова, д-р Ю. Дякунчак — містоголова, М. Коваль — фін. секр., В. Литвин — секр., д-р С. Навроцький — скарбник та пп. Геврик, М. Оброца та О. Дратований як члени провірочної комісії. Позатим вибрано комітет для відвідин хворих по лікарнях, якщо такі будуть: пп. Совсун Маріян та пані Кузенко.

• НАУКА •

УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

при У.К.К. — Відділ в Джерзі Ситі, після поширення обсягу праці, приймає вписи студентів на:

1. **ФІЛОСОФІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ** з відділами: Українознавство, Педагоґіка і Лінґвістика.
2. **ПРОМИСЛОВИЙ ФАКУЛЬТЕТ** з відділами: Технічне Креслення, Читання Технічних Рисунків, Математика, „Дісайн" і „Стрес" Аналіза; Стеноґрафія, Писання на машині, Бухгальтерія, Адміністрація.

У.Н.У. має утилітарно-професійний характер навчання, має метою вишкіл кадрів, спираючися на програмі американських шкіл і потреб. Науку провадять висококваліфіковані фахівці, авдиторіо — **в Ню Йорку, Брукліні, Джерзі Ситі. Для провінції наука відбувається заочним або консультаційним шляхом.** Після закінчення, студенти дістають диплом на право виконування відповідного фаху.

Вписуватися в бюрі У. Н. У. **59 St. Mark's Place (E. 8th St.) New York City** Укр. Дем Клюб в вів, сер. і пят. в год. 6-7 веч., або писати на **U.N.U. Ukrainian Center, 181 Fleet St., Jersey City, N. J.** На відповідь залучити значок! Домагайтеся програми!

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНС

БОСТОН, МАСС. — Місячні збори Тов. ім. Є. Коновальця, від. 238 відбудуться в неділю, 1. березня зараз по відправі в церковній залі, 136 Arlington St. Проситься всіх членів численно явитися на збори, бо є важні справи до вирішення. Хто з членів не зложив свого датку на „Союзівку", повинен це зробити на цих зборах. Рівнож буде звіт річної діяльности Секції Укр. Допомогового Комітету. Подається до відома, що на річних зборах, 8. лютого, довголітний секретар М. Давискиба зрезиґнував з важних причин, а на його місце вибрано молодого тут родженого члена І. Сілінського. Новий уряд на рік 1953 такий: П. Мороз, предс.; М. Давискиба, заст.; П. Попович, кас.; Д. Боршник, заст.; І. Сілінський, секр.; о. Петрів, заст. — М. Давискиба, Гол. Рад. УНС.

Посмертні Згадки

ЯКІВ МІСЮРКА, довголітний член Бр. св. Арх. Михаїла, від. 49 УНСоюзу в Торонто, Онт., Канада, помер нагло 16. лютого 1953 р. Покійний походив з села Щуровичі, пов. Радехів. Полишив в смутку дружину Параскевію, замужну доньку Софію, сина Володимира, доньку Олену, зятя, невістку, двох внуків, та двох братів, Івана і Степана. Через кільканадцять літ був предсідником 49 відділу. Покійний був тихої і лагідної вдачі, та радо брав участь в церковно - громадській роботі. Похорон відбувся 18. лютого з катедральної церкви св. Йосафата, на цвинтар Мавнт Говп. — В. Й. П.!

Н. Юречків, секр.

ІВАН ПРОЦЕНКО, член Укр. Запомог. Тов. „Дністер", від. 361 УНС помер 15. лютого в Ню Йорку. Покійний родився 1886 р. в селі Погилчиці, повіт Товмач, Зах. Україна, де його родина жена і дві дочки залишилися без відомости про його смерть. Був похоронений 19. лютого 1953. — В. Й. П.!

Уряд Тов. „Дністер".

Часопис „Свобода" повинен знаходитися в кожній українській хаті!

ТАРЗАН, ч. 3019. Марнування часу.

3019

AS THE LOOTING OF THE TRADING POST RAPIDLY PROCEEDED, NATIVES BROUGHT THE BODY OF TRADER MCNABB FROM THE GO-DOWN AND GENTLY DEPOSITED IT ON THE VERANDA.

UNMINDFUL OF JEAN'S GRIEF-STRICKEN CRIES, HASSAN IMPATIENTLY DRAGGED HER TO HER FEET AND STRODE TOWARD THE RIVER.

"WE'RE WASTING TIME, MEN!" NELSON SHOUTED DRUNKENLY. "STRIP THE PLACE AND GET THE STUFF INTO THE BOATS!"

Коли грабування торговельної станиці швидко продовжувалося, тубільці перенесли тіло купця МекНаба з крамниці та обережно положили на веранді.

Незважаючи на розпачливий плач Джейни, Гассан поставив її на ноги та крокував в напрямі річки.

„Ми марнуємо час, люди!", вигукнув п'яно Нельсон. „Грабуймо місце та несім речі на човни!"